

eP

Coses de la vida

SOCIETAT

Reivindicacions ciutadanes

Les 5 batalles de l'Ebre

|| Els moviments veïnals a les Terres de l'Ebre estan en plena lluita per diversos conflictes

|| La defensa del riu i de la seva conca és el denominador comú, la mare de totes les conteses

JOAN REVILLAS

D'esquerra a dreta, Ferrando, Panisello, Castellà, Font i Navarro.

SIMBOLOGIA FRANQUISTA

«El feixisme no es pot sotmetre a consulta»

A l'estendard de la seva lluita, ni més ni menys que el monument franquista més gran de Catalunya, clavat des de fa mig segle al seu emblema territorial, el riu Ebre. És, sosté Marisa Panisello, una vergonya «que implica tot Catalunya». El que intenta la Comissió per a la Retirada de la Simbologia Franquista de Tortosa és incidir en la consciència ciutadana. «Crec que a poc a poc hem aconseguit crear consciència del que realment és aquest gran monument erigit en exaltació del franquisme, perquè, amb el temps, molta gent l'havia *naturalitzat* com un element sense la càrrega històrica feixista que representa».

Es va projectar per commemorar el 25è aniversari de la victòria de les forces franquistes en la batalla de l'Ebre. No obstant, hi ha els que defensen que ja es va desposseir el monument dels signes pròpiament franquistes. El 1980, l'Ajuntament de Tortosa va treure l'anagrama del Caudillo i una frase que deia «Al caudillo de la Cruzada y de los 25 años de paz».

Amb tot, la comissió sosté que no va quedar una mera i innocent figura artística decorativa sobre la qual es pugui decidir a qui agrada i a qui no. Per aquest motiu rebutja la realització de la consulta popular que ha anunciat l'alcalde convergent, Ferran Bel, per d'aquí uns mesos, amb l'objectiu que la ciutadania dirimeixi el futur del monument: transformar-lo o eliminar-lo. «El feixisme no es pot sotmetre a consulta popular, perquè tenim una llei de la memòria històrica que obliga a retirar aquesta simbologia dels nostres carrers», assegura aquesta professora d'Infermeria. ≡

SEGURETAT A LA N-340

«Defensem vides humanes davant interessos molt potents»

Va sentir que l'acció d'una federació de veïns no tenia per què circumscriure's a un barri, ni a una ciutat. «Volem contribuir a dinamitzar la ciutat, però vam veure que també havíem de lluitar pel territori», assenyala el copresident de la Federació d'Associacions de Veïns d'Amposta, Llorenç Navarro. Amb aquesta idea al cap, va ser impossible desatendre el que van observar com una urgència social.

El degoteig de morts a la N-340, al seu pas per Amposta i per tot el litoral de les Terres de l'Ebre, clamava al cel. Van començar a comptar per desenes els morts i els ferits en aquell tram, un dels punts ne-

gres de la xarxa viària a Catalunya. «Hi ha mort molta gent perquè tenim les mateixes infraestructures que en època de Franco», lamenta. Van analitzar la situació i es van centrar a demanar la gratuïtat de l'autopista AP-7, paral·lela a la carretera nacional. El seu lema és molt clar: 'Prou, AP-7 gratuïta ja', clamen.

«Estem en un bon moment per reclamar aquesta mesura, perquè la concessió renovada a Abertis expira el 2019 i és assumible aixecar els peatges, però sabem que defensem vides humanes davant interessos econòmics molt potents». Cada dijous, des de fa una vintena de setmanes, tallen el trànsit als extrems de la nacional al seu pas per l'Ebre durant mitja hora. Persisteixen com una gota malaia. Consideren que la majoria de mesures que proposen les administracions, com el desviament de camions a l'autopista amb peatges bonificats, són tractes de favor a la concessionària, cosa que han denunciat davant els Mossos. ≡

SERVEI FERROVIARI

«Recollim l'enuig de molts anys de greuges»

La posada en marxa de la línia d'alta velocitat Barcelona-Girona, fa tres anys, a un preu del viatge més barat del que havia de pagar per anar en un lent i precari tren entre Tortosa i Barcelona va ser el detonant. Una gota que feia vessar un got ple de retards, escassetat de freqüències, estacions progressivament abandonades, trens incòmodes i abarroats en dies punta, plens d'estudiants en el seu camí setmanal a la universitat o de tornada a casa, serveis ràpids que només passaven de llarg...

«El que vam fer va ser recollir el malestar d'anys de greuges en matèria ferroviària», explica Montse

GRAN BARCELONA ▶ Almenys 652 senglars abatuts a Collserola el 2015 → P. 30

DISTRICTES ▶ La UB proposa experiments divertits a batxillers → P. 36

◀◀◀

SILVIA BERBIS
TORTOSA

Per néixer a les Terres de l'Ebre és convenient tenir certa dosi d'activisme ciutadà a l'ADN. No per genètica, sinó per supervivència. Un sentiment de greuge transformat en inconfornisme i també el recel proteccionista d'un territori que s'observa semiabandonat i amena-

çat incentiva l'articulació de moviments veïnals sorgits «en defensa pròpia», segons algun dels seus paladins. Els seus combats, intermitents, coincideixen ara en el temps. L'Ebre viu el fervor de cinc batalles.

Al capdavant, la Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE) davant un pla de conca que posa en risc, asseguren, no tan sols el sistema ambiental, sinó també productiu, eco-

nòmic i social. I per si no fos prou, fa trontollar dos símbols d'identitat emblemàtics, el riu i el seu delta. Aquesta és, com es va demostrar en la massiva marxa d'Amposta, el denominador comú, la mare de totes les lluites.

Però juntament amb la PDE, també combat la Plataforma en Defensa de les Terres del Sènia, en pugna contra el projecte gasístic Castor instal-

lat al davant de les costes del Delta, que va provocar una crisi sísmica inaudita. La Federació de Veïns d'Amposta és la punta de llança de la lluita per aconseguir una solució a l'elevada sinistralitat de la N-340, i Trens Dignes clama per una mobilitat ferroviària que redueixi la marginació. Finalment, la Comissió per a la retirada dels símbols franquistes de Tortosa impulsa la retirada

del monument franquista més gran de Catalunya. Al costat d'aquestes, altres de més generalistes, com la PAH i Salvem les Ambulàncies.

Són hereves de la Coordinadora Antitransvasament, el moviment antinuclear, la plataforma contra la massificació edílica i la contrària al projecte Enron, entre altres, artífexs i embrions d'una rebel·lió ciutadana que està en ple auge. ≡

JORDI COTRINA

Protesta contra el nou projecte de remodelació del cabal de l'Ebre.

Castellà, cantant de professió i portaveu de Trens Dignes Ebre. Ara en tenen l'oportunitat, sosté: «Estem contents perquè ens trobem en un moment de planificació i pensem que és l'oportunitat d'actuar per incidir-hi». A més d'accions de protesta als trens i recollides de firmes, defensa que és important la tasca «als despatxos».

També considera una bona estratègia «anar creant sinergies» perquè qui pren decisions o les negocia «vagi interioritzant la lluita i fent-la seva». «D'alguna manera creem la consciència que hi ha problemes que es poden solucionar si hi ha voluntat de fer-ho», assegura. I d'aquesta forma, han anat aconseguint metes: «La baixada de tarifes, l'arribada de trens renovats...». Encara tenen moltes reivindicacions pendents i és important, defensa, que la ciutadania es queixi públicament perquè «penjar a les xarxes socials fotografies de trens col·lapsats també és una forma de mobilització», afirma. ≡

POLÍTICA HIDROLÒGICA

Escac a un signe d'identitat i un sistema ambiental

Ha passat anys en latència, com un reactor nuclear parat. Encara que el fervor de les mobilitzacions de principis de la dècada del 2000 contra el Pla Hidrològic Nacional es va calmar amb la derogació del gran transvasament de l'Ebre per part del Govern de Zapatero el 2004, un nucli dur de la Plataforma en Defensa de l'Ebre s'ha mantingut vigilant de cada pas fet per la política hidrològica estatal. Matilde Font, infermera de professió, es va involucrar precisament en aquest nucli dur quan va arribar aquella calma que sabia momentània. «M'hi vaig implicar més llavors perquè vaig te-

nir la sensació que, amb el temps, ens la colarien», assegura.

Han transcorregut més d'11 anys de reunions setmanals, lectures, viatges... La PDE, hereva de la Coordinadora Antitransvasaments, ha donat el senyal que ha arribat el moment de tornar a la càrrega. No hi ha un gran transvasament sobre la taula, però el pla de conca és el pròleg d'un altre Pla Hidrològic Nacional que pot ser tan perjudicial per a les Terres de l'Ebre com l'anterior abans de la derogació. «Està en escac tot un sistema ambiental i econòmic i un signe d'identitat», alerta.

Han passat 15 anys des de l'última ofensiva. Ara s'han de garantir 15 anys més de latència: «S'ha de blindar un cabal ambiental suficient i sediments per al tram final almenys 15 anys més», sosté Matilde. Per a aquesta activista, «la lluita política és molt important, i la jurídica s'ha de fer; però, si un gruix de gent no surt al carrer perquè es visualitzi malestar o rebuig, no et tenen en compte», afirma. ≡

LA DEFENSA DE LA SÈNIA

«Que es depuri la responsabilitat pel Castor»

No comptaven amb cap mena d'informació i quan l'agost del 2007 el Ministeri d'Indústria va publicar al BOE el projecte Castor, al terme municipal d'Alcanar, Joan Ferrando el va percebre «com una agressió molt forta al territori». Com ell, molts altres, encara que a penes sabien de què es tractava. «Abans de la primera manifestació parlàvem d'una regasificadora en comptes del magatzem de gas. Imagina't la desinformació que teníem».

Ferrando es va involucrar en el tema des del principi. «Es tractava d'intentar vehicular el descontentament ciutadà i, a més, recopilar tota la informació que fes falta per

poder difondre-la i ajudar la gent a formar-se un criteri real del que teníem al davant». En aquesta cerca d'informació, aquest administratiu s'ha amarat de coneixements tècnics que no s'hauria imaginat mai que necessitaria. El més reconfortant per a ell «és la confiança que notes que la gent va posant en els que d'alguna forma encapçalem aquest moviment social, al sentir-se defensada davant empreses molt poderoses com en aquest cas Escal UGS».

També, admet, hi ha unes quantes nits sense dormir: «Pels terratrèmols, però també per la responsabilitat al sentir que del teu esforç en depèn que es prenguin decisions», assegura. Com la d'hibernar el projecte, ja aconseguit. La lluita, no obstant, segueix: «Volem que es desmantellin les instal·lacions per evitar que algú tingui el capritx de recuperar la baluerna, que es depurin responsabilitats administratives i polítiques, i que la ciutadania no pagui aquest despropòsit», reclama. ≡